

AKAİD

11. Sınıf

7. Ünite: Kader ve Kazaya İman

4.8. Hayr ve Şer
4.9. Hidayet ve Dalalet

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

1. Hayr ve Şer
2. Hidayet ve Dalalet

Hayr: Sözlükte iyi ve faydalı iş demektir. Terim olarak Allah'ın (c.c) emrettiği, razı olduğu ve sevdiği davranışlar anlamına gelir.

Şer: Sözlükte kötü ve fena iş demektir. Terim olarak ise Allah'ın (c.c)yasakladığı ve hoşnut olmadığı, sonuçta yerilen ve cezayı hak eden davranışlar anlamına gelir.

❖İnsanın filleri iyi ve kötü (hasen ve kabih), bu fillerinin sonuçları da hayr ve şer olarak bir değer taşır. Bu fiillere bu değerleri takdir eden Allah'tır (c.c). İnsan aklı ise bunları kavrama ve bulma yeteneği ile donatılmıştır. Allah (c.c) hayrı mükafatlandıracak şerri ise cezalandıracaktır. Bu yüzden insanın hayr işlemesi ve şerden kaçınması gerekmektedir.

Allah'ın (c.c) yaratması kulun davranışlarına göre şekillenir. Hayra ulaştıran, Allah'tır (c.c). Şer ise hayrın yokluğundan ya da terkinden kaynaklanır ve bizzat insan elinden çıkar.

❖Bir Müslüman hayrın ve şerrin Allah'tan (c.c) olduğuna iman eder. Yaratma açısından bakıldığında hayrı da şerri de yaratan Allah'tır (c.c). Çünkü kâinatta her şey O'nun irade, takdir ve kudreti altındadır.

❖İnsan hayra da şerre de kendi iradesiyle yönelir. Allah (c.c) insanın hayrı seçmesinden hoşnut olur ve onu mükâfatlandırır. İnsanın şerri seçmesine Allah'ın (c.c) rızası yoktur. Allah'ın (c.c) şerri yaratması kişi üzerinde zorlayıcı değildir. Çünkü seçimi kul yapmakta, Allah (c.c) da kulun tercihine göre yaratmaktadır.

“Sana gelen iyilik Allah’tandır. Başına gelen kötülük ise nefsindendir. Seni insanlara elçi gönderdik; şahit olarak da Allah yeter.”

(Nisâ suresi, 79. ayet)

Hidayet: Doğru yol, hidayete ermek ise doğru yolu bulmak demektir. Hidayet, terim olarak küfür ve şirk gibi kötü yollardan kurtularak kişinin amacına ulaşması ve doğru yolu bulması anlamında olumlu bir içeriğe sahiptir.

❖Dalalet yanlış yol; dalalete düşmek ise yoldan çıkmak, şaşırmak, kaybolmak, sapıklık veya sapkınlık demektir. Bu anlamda dalalet, yoldan ayrılarak doğru olanı terk etmek anlamına gelir. Dalalet terim olarak kişinin Allah’ın (c.c) gösterdiği doğru yoldan saparak başka yollara girmesidir.

❖Kâinatta insanın yönelebileceği bütün yolları Allah (c.c) yaratmıştır. Bu yollardan birini tercih eden ise insandır. Allah (c.c), insanlara peygamberler ve kitaplar göndererek onlara doğru ve yanlış yolları göstermiştir.

❖Kişinin kötü yolları seçerek dalalete düşmesi, onun kendi tercihidir. Allah (c.c), inanan ve salih ameller işleyenlere yardım edeceğini vaat etmiştir.

“Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.”

(İnsan Suresi, 3. ayet)

❖İnanmak ya da inanmamak, iyilik yapmak veya kötü davranmak insanın kendi elindedir. Allah (c.c), hak etmeyen kimseyi doğru yola iletmez. İyi olana doğru bir adım atmadan veya kötü olandan uzaklaşmadan durup dururken kimseye de hak etmediği bir karşılık verilmez.

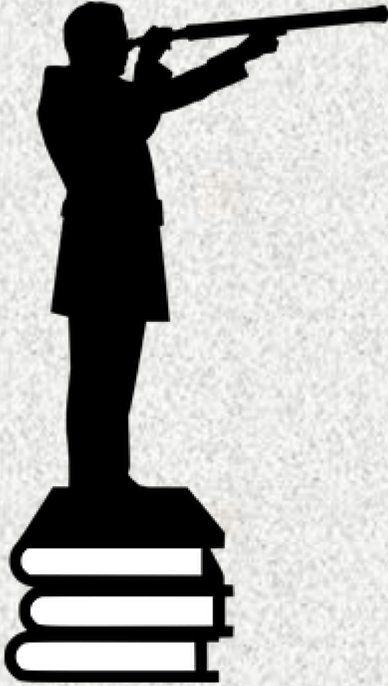
“İnkâr edip zulmedenleri Allah asla bağışlayacak değildir. Onları (başka) bir yola iletecek de değildir. (Allah onları) ancak içinde ebedî kalacakları cehennemin yoluna iletir. Bu da Allah’a çok kolaydır.”

(Nisâ suresi, 168-169. ayetler)

“Bir zaman Musa kavmine: Ey kavmim! Benim, Allah’ın size gönderdiği elçisi olduğumu bildiğiniz halde niçin beni incitiyorsunuz, demişti. Onlar yoldan sapınca, Allah da kalplerini saptırmıştı. Allah, fâsıklar topluluğunu doğru yola iletmez.”

(Saf suresi, 5. ayet)

Ecel ve Ömür
Rızık
Afet
Sağlık ve Hastalık
Başarı ve Başarısızlık
Dua ve Tevekkül
Hidayet ve Dalalet
Hayr ve Şer
Sabır ve Teslimiyet
Rıza
Kadere İmanla İlgili Kavramlar

NELER ÖĞRENDİK?

1. Hayr ve Şer
2. Hidayet ve Dalalet

Ünitemizi Değerlendirelim

1-Allah'ın rızasını kazanmak için mücadele etmek ve bu uğurda karşılaşılan güçlüklere göğüs germek anlamına gelen, kader ve kazayla ilişkili kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ecel
Sabır
C) İlim
D) Hayr
E) Tevekkül

2-Tevekkül kavramının <u>doğru</u> tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hiçbir girişimde bulunmaksızın her şeyi Allah'tan (c.c) beklemektir.
B) Gayretsizlik, hareketsizlik demektir.
C) Tembellik ve miskinlikle eş anlamlı olup çalışmamak demektir.
Yapılması gereken her şeyi yaptıktan sonra Allah'a (c.c) dayanıp güvenmek, sonucunu Allah'a (c.c) bırakmak ve Allah'tan (c.c) gelene rıza göstermektir.
E) Afetler karşısında tedbir almayı gereksiz görmektir.

“Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. ...” (Bakara suresi, 286. ayet.)
“... Biz herkese ancak gücünün yettiği kadarını yükleriz...” (En’am suresi, 152. ayet.)

3- Yukarıdaki ayetler aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan alakalıdır?

A) Ecel
B) Külli irade
C) Başarı
D) Hidayet-Dalalet
Sorumluluk

4- Ecel konusunda aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kulun ecelini belirleyen ve takdir eden Yüce Rabb'imizdir.
B) Ölümün nerede, ne zaman, nasıl olacağını bilemeyiz.
C) Ecel ne öne alınabilir ne de geriye bırakılabilir.
Depremlerde, kazalarda, kanserden veya boğularak ölenler ecelleriyle ölmemiş sayılır.
E) Tüm varlıkların belirlenmiş bir eceli vardır.

5- İnsanın sorumluluğu konusunda aşağıdakilerden hangisi <u>doğrudur</u>?

A) İnsan sorumlu olamaz çünkü kaderinde ne yazılmışsa başına o gelmektedir.
B) İnsan sorumludur çünkü iradesiyle kendisi dileyip tercih etmekte, Allah (c.c) da o tercihe göre yaratmaktadır.
C) İnsan sorumlu olamaz çünkü dileyip tercih etmesi söz konusu değildir.
İnsan sorumlu olamaz çünkü alın yazısı onu sorumlu olmaktan kurtaracaktır.
E) Aklı başında olmayanlar ve ergenlik çağına gelmeyenler de sorumludur.

Bir sonraki derste görüşmek üzere…

Hazırlayan: Furkan TÜRKCAN